GAZETA LWOWSKA.

W Piątek | Ner. 35. | 26. Marca 1830.

Na Gazetę Lwowską z Rozmaitościami przyjmuje się prenumerata ćwierćroczna od 1. Kwietnia do końca Czerwca r. b. po Cztery ZR. 48 kr. w M. K. albo Dwanaście ZR. W. W.— PP. Prenumeratorowie raczą złożyć takową przed końcem b. m. w Expedycyi C. K. Głownego Urzędu pocztowego we Lwowie, lub na C. K. stacyjach pocztowych na prowincyi.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rossyja.

Pod dniem 24. Stycznia wydał Cesarz Jmć ukaz następującej osnowy: »Przejrzawszy memoryjał dotychczasowego Gubernatora wojennego Rygi, względem kass gminnych wsi, istniejących w Inflantach według porządku włościańskiego i względem różnych prawideł administracyi tychże, uważam propozycyje Marg. Paulucci względem nowej powszechnej administracyi owych kass i utworzenia banku włościańskiego w Inflantach, jak takowy już na wyspie Oesel jstnie, za pożyteczne; kapitał wspomnionego banku, stosownie do propozycyi Marg. Paulucci, ma być złożony z summ kass włościańskich, podług stosunkowej repartycyi, i każda gmina wsi będzie miała niezaprzeczone prawo własności do tego, co przez skupienie kasy wiejskej oddane zostanie pod zarząd ogólny. Z tego powodu rozkazuję WPanu, o to się starać, aby Kommissyja nakazana w Rydze do zaprowadzenia porządku włościańskiego ułożyła plan odpowiedny widokom Marg. Paulucci, który nie zaniedbasz Mi WPan wraz ze swojem zdaniem przełożyć.«

Gazety Petersburgskie z d. 3. Marca donoszą: »W d. 27. z. m., publiczność zebrana na balu maskowym w domu Engelharda była powtórnie uradowana niespodzianem przybyciem N. Cesarza Jmci, JCW. W. Xięcia Michała Pawłowicza, Xiażąt Alexandra Wirtembergskiego i Albrechta Pruskiego. Większa część dam była w *domino* ubrana i miała larwy. Uprzejmość Monarchy, który po trudach dla dobra kraju, poświęca dla pokrzepienia sił wolne godziny pośród swoich poddanych wszystkich stanów, aby z wyraźną życzliwością w około siebie uciechę i uniesienie rozszerzał, nie mogło jak tylko na całe towarzystwo największą rozlać wesołość i w każdych wiernych piersiach najszczęśliwsze zostawić wrażenie. Chociaż zabawom ludu w czasie zapust na placu Izaaka ostra pora roku w początku przeszłego tygodnia nie sprzyjała, przecież te w ostatnich trzech dniach nabyły życia. Podług raportów policyjnych, przedsiębiercy gór do ślizgania, chustawek, karuzelów mieli wpływu 9699 rubli, tancerze na linach, skoczki, jezdcy sztuczni, kuglarze i właściciele bud z maryjonetkami, chińskiemi grami cieniowemi i menażeryjami 23418 rubli. Pierwszego dnia zebrało się na placu 1030 ekwipażów i 8000 ludzi, a ostatniego 8025 ekwipażów i 50000 ludzi. Zabaw ludu najmniejszy nieład nie naruszył.«

— z *Petersburga d. 28. Lutego* (12. *Marca.*) —

Dzień. petersburgski z d. 1. (13.) Marca wyraża: Donieśliśmy w przeszłych numerach, że Król Jmć Pruski raczył przesłać Feldmarszałkowi Diebitschowi Zabałkańskiemu ozdobę dyjamentową orderu czarnego orła. Oto jest reskrypt, który J. Król. Mść raczył przy tej sposobności wydać do niego.

Mój wielce szanowny Feldmarszałku!

Przy końcu tego roku tak obfitego w wypadki nie mogłem rzucić wzrokiem na wyprawy, które wsławiły pod dowództwem WPana, wojska Mojego dostojnego przyjaciela i zięcia Cesarza Jmci Rossyjskiego, abym nie był żywo przejęty usługami, jakieś WPan przez zawarcie chwalebnego, sprawiedliwego i umiarkowanego pokoju położył dla spokojności Europy. Tylko w własnem przeświadczeniu i życzliwości swojego Monarchy możesz WPan naleźć nagrodę swoich usiłowań. Z Mojej strony chcąc WPanu dać dowody szacunku i przywiązania, jakiemi Mię natchnęła tak dobrze nabyta chwała, proszę WPana, abyś przyjął ozdobę dyjamentową orderu Mojego czarnego orła w nowy dowód tych uczuć i szczerej życzliwości, z którą

Zostaję Mój wielce szanowny Feldmaszałku
WPanu przychylny
FRYDERYK WILHELM.

W Berlinie d. 30. Grudnia 1829.

Na przedstawienie naczelnego wodza w Gruzyi Jenerała Feldmarszałka Hr. Paszkiewicza Erywańskiego, oddano radzcy kolegii D. Martinengo, z dóbr koronnych położonych w obwodzie Jelisaweckim, nad kanałem Nadir Szach 1500 dziesięcin gruntu, aby tamże zaprowadził drzewo morwowe, drzewo bawełniane i inne rośliny w gospodarstwie krajówem pożyteczne. W ciągu lat 10 P. Martinengo płacić będzie koronie rocznie 150 rubli srebrnych podatku, i gdy po upływie tego czasu wyższy zarząd prowincyi uzna to przedsiębierstwo za pożyteczne, natenczas grunta te będą mu na własność oddane za opłatą roczną 10 kopijek śrebrem od dziesięciny. Jeżliby zaś w pierwszych 10 latach pomienionéj uprawy nie przedsięwziął, więc naznaczone mu grunta zostaną znowu na Skarb odebrane.

— *Z Tiflis d.* 16. *Styeznia d. s.* —

Z Erzerum piszą z daty d. 8. Stycznia: Miasto to było świadkiem pamiętnéj uroczystości w rocznikach Azyi mniejszéj: pobłogosławienie wody Eufratu według obrządku grecko-katolickiego; obrzęd, który w obecności wojska rossyjskiego został z okazałością odprawiony, jakiego chrześcijanie téj okolicy od dziewięciu wieków nie ważyli się odnawiać. Kapelan wojska rossyjskiego, w towarzystwie duchowieństwa greckiego i Arcybiskupa ormiańskiego, udał się w uroczystym pochodzie o dziewięć wiorst od miasta, gdzie oddział z chorągwią załogi rossyjskiéj otaczał miejsce przygotowane na ten obrzęd, podczas gdy droga i brzegi rzéki okryte były mnóstwem widzów, między którémi liczono bardzo wielu samych Turków. W chwili pobłogosławienia wody wojsko dało salwy z broni ręcznéj, i odebrawszy błogosławieństwo ruszyło przy odgłosie muzyki. Trudno wyrazić zapał, jaki wzbudził ten obrzęd religijny, którego pamięć żyć będzie długo w sercach mieszkańców chrześcijańskich Erzerum, jako nowe dobrodziejstwo, należące się obecności wojsk rossyjskich.

— *Z Odessy d.* 5. (17.) *Marca.* —

Jenerał Gubernator wyjechał z Odessy do Sewastopola dnia 1. t. m.

Towarzystwo rolnicze Rossyi południowéj odbyło w dniu 25. Lutego swoje posiedzenie.

Jenerał Gubernator Nowéj Rossyi i Besarabii za zezwoleniem Ministra skarbu, upoważnił Izbę handlową Odessy do urządzenia i dozorowania giełdy; między innemi do dozoru maklerów, notaryjuszów przysięgłych, wybieraczów, akkcyjonistów i innych osób używanych w handlu, dając téj Izbie prawo zwracania uwagi trybunału handlowego na jéj czynności, któreby nie były stosownie do praw i przepisów urządzone; z drugiéj strony Trybunał handlowy nie będzie mógł dozwalać komubądź wykonywania rzeczonych obowiązków, póki nie zasięgnie zdania Izby względem proszącego.

Niemcy.

Podług uwiadomienia Ministra spraw wewnętrznych, umieszczonego w król. bawarskim Dzienniku rządowym, termin do naboru ludzi dla uzupełnienia stojącego wojska z klassy roku 1808, przeznaczony na dzień 29. Marca.

Król Jmć Saski dozwolił miastu Lipsku zaciągnąć pożyczkę 2,400,000 talarów na procent po trzy od sta, dla zupełnego umorzenia zaciągnionéj w roku 1822 pożyczki 3,000,000 talar. na procent 4 od 100.

Wiadomości z Bremen o łosie kraju zalanego wodą, są przerażające. Nieszczęścia przez wylew wody zrządzone są większe, niżeli przed trzema laty. Połowa gazety napełniona jest wiadomością o powodziach.

Zjednoczone Niderlandy.

Na posiedzeniu Izby drugiéj Stanów powszechnych z dnia 4. t. m. przełożone zostało prawo, upoważniające umarzający Syndykat, do wykupienia 4 1/2 proc. rentów, i do wydawania natomiast obligacyj długu, które wynosić mają mniéj, niżeli 4 1/2 procentu.

W skutek nieukontentowania publiczności jednym śpiewakiem, zaszły w dniu 1. t. m. w teatrze w Leodyjum rozruchy, które zrządziły szkodę 4000 fr. Dyrektor teatru Sallard został z tego powodu do Sądu pociągniony i sześciu młodych ludzi uwięziono.

Francyja.

W dniu 9. Marca przyjął Król w sali tronowéj wielką deputacyję Izby Parów, upoważnioną podać J. K. Mci adres, przez Izbę uchwalony. — Kanclerz, jako Prezydent Izby, odczytał adres, który powiększéj części jest wiernem powtórzeniem mowy od tronu. Co się dotycze Grecyi, wyraża: Grecyja powstanie znowu ze swoich gruzów; dzięki pomocnéj ręce W. K. Mci, któraś jéj podał, zostawać będzie niepodległą pod opieką Mocarstw, które traktat z dnia 6go Lipca podpisały. Berło Xięcia, powołanego do panowania nad tym krajem, oddali niezgodę, którąby go rozdwajać miała; ón ustali kroki tego Państwa na nowéj życia drodze, i nada mu owę zgodność w poruszeniu, która tylko Monarchii jest właściwa. Co się tycze Portugalii, mówi ten adres·

Skutek układów W. K. Mci w związku ze swoimi Sprzymierzonymi, aby pojednać Xiażęta z domu Bragonza, zapewniłby spokojność półwyspu, położyłby koniec zgubnym rozdwojeniom w handlu z dwoma częściami świata, a czego niemniéj życzyć należy, ustaliłby zasady prawego następstwa. Koniec jest takiéj osnowy: Pierwszą potrzebą W. K. Mci jest, widzieć Francyją szczęśliwą i szanowaną, używającą w pokoju swoich instytucyj. N. Panie! Francyja będzie ich używała; cóżby w istocie podołały te wiarołomne podszepty przeciwko woli przez WKM. tak stanowczo wyrzeczonéj: utrzymania i ustalenia tych instytucyj? Monarchija jest podstawą, oparte na niéj prawa korony WKM. będą niewzruszone; tak one są drogie dla ludu WKM., jak jego swobody. Oddane pod opiekę W. K. Mości, wzmacniają one związki, przywiązują Francuzów do tronu W. K. Mci, do jego dynastyi i stają się dla nich potrzebne. Francyja nie pragnie anarchii, a Król jéj despotyzmu.

Gdyby karygodne zabiegi stawiały rządowi W. K. Mci przeszkody, więcby wnet pokonane zostały nietylko przez Parów, dziedzicznych obrońców tronu i konstytucyi, lecz oraz przez równoczesne działanie Izb obudwóch i niezmierną większość Francuzów; albowiem wszystkich jest interesem, aby dochowane były nienaruszenie święte prawa korony, i nieodłącznie ze swobodami narodowemi przeszły do następców W. K. Mci i naszych wnuków, dziedziców naszego zaufania i naszéj miłości.

Król odpowiedział: Sposób myślenia, jaki mi WPanowie imieniem Parów Francyi wyrażacie, tém jest dla mnie przyjemniejszy, ile że dowodzi, iż Izba mowę Moją całkiem i zupełnie uczuła i zrozumiała. Polegam na WPanach tak, jak WPanowie na Mojéj niezachwianéj stałości powinniście polegać, i tuszę sobie z radością, jak Mię WPanowie zapewniacie, że obie Izby połączą się ze Mną dla zabezpieczenia i ustalenia pomyślności ludów Moich.

Na posiedzeniu Izby Parów w dniu 3. Marca przełożył téjże Prezydent, trzy król. postonowienia, z których jedno Wicekanclerza, Margr. Pastoret, wynosi na Kanclerza Francyi, drugie P. Ravez, Członka Izby deputowanych, mianuje Parem, a trzecie rozporządza następujace mianowania do téj saméj godności Parów dla następujących osób: Dla Xięcia Cereste, PP. Margr. Torzel, Margr. Puivert, Hr. de la Bourdonnaye, Członka Izby Deputowanych, Barona Vitrolles, Hr. Beugnot i Jenerała Lejtnanta Hr. Valée.

Na posiedzeniu Izby Parów w dniu ósmym Marca, Hr. Simeon jako zdawca sprawy Komissyi ustanowionéj na ostatniem posiedzeniu do ułożenia adressu, przełożył swój projekt, który został pod rozpoznanie biur oddany. Poczém otworzone zostały powszechne w téj mierze obrady i projekt ten został z małemi odmianami jednomyślnie przyjęty. Potém mianowaną została wielka deputacyja, która ma zlecenie podać Królowi adress powyższy.

Na posiedzeniu Izby deputowanych w dniu 8. Marca, przesłał téjże Minister spraw wewnętrznych król. postanowienie z dnia poprzedzającego, na mocy którego Król z pięciu przez izbę wybranych kandydatów na Prezydenta, mianuje P. Royer Collard Prezydentem Izby deputowanych. Poczém Izba zajęła się wyborem swoich cztérech Sekretarzy. — Ponieważ PP. Marralhach, Pressac, Jaqueminot i D'Harcourt podczas rugów mieli największą liczbę głosów, przeto ogłoszeni zostali Sekretarzami Izby.

Dziennik Tuluzki utrzymuje, iż były wyższy Oficer artyleryi francuzkiéj, nazwiskiem Raoul, który był z Napoleonem na wyspie Elbie, a później z powodu zawikłań w sprawy polityczne musiał Francyją opuścić, ma dowództwo nad artyleryją Deja Algierskiego.

Dziennik: Journal du Havre umieścił ważne szczegóły o stosunkach i osobach niektórych liberalnych Dzienników Paryzkich. Podług tych podań głównymi współpracownikami Dziennika Globe są: P. Dubois (autor artykułu o zmianie dynastyi, z którego powodu Dz. Globe pociągniony został do sądu); P. Vitet, (autor obudwóch sztuk dramatycznych: *Les états de Blois* i *La jeunesse de Henri III.*); P. Duvergier de Hauranne, (syn Deputowanego tegoż imienia); P. Charles Remusat; P. Duchatel; P. Leroux; daléj PP. Cavée i Dittmer (autorowie: *Soirées de Neuilly*), którzy pod imieniem: *Mr. de Fontgeray* piszą, nakoniec P. Guizot. — Przy utworzeniu Dziennika: National (przyrostka Konstytucyjonisty) P. Lafitte wziął akcyj na 20,000 fr. Współpracownikami tego Dziennika wymienia Dziennik du Havre: PP. A. Passy, byłego jeneralnego poborcę; Ampère, syna sławnego fizyka; i Merimée, (autora: *Théatr de Clara Gazul*, *Jacquerie* i *Chronique de Charles IX.*) — Główny redaktor Dziennika: Temps, Dziennika Członków lewego środka, jest: P. Filaret Chasles; współpracownikami: PP. Mazul, Artaud, Fetis (części muzykalnéj), Barbaroux (syn byłego Członka Zgromadzenia narodowego), Avenel, Brucker, Chalas, Hausmann, Bertrand, Senty, Imbert, Dugas-Montbel, Beyle (Baron Stendal); daléj podług twierdzenia Dz. Journal du Havre, PP. Fievée i Baron Pasquier. — Na czele administracyi Dziennika: Courrier français są: PP. de Jouy, Keratry i Benjamin Constant; P. Lafitte miał na przedsiębierstwo zaliczyć sto

tysięcy fr. Głównym redaktorem tego pisma jest P. Chatelain. Innymi współpracownikami są: PP. Valentin de la Pelouze (autor artykułu finansowego), Alexy de Jussieu, de Pradt (który podpisuje się D. P.), Benjamin Constant, Isambert, Keratry, Edmund Blanc i Artaud. Daléj podług tegoż Dziennika du Havre, pracować ma także dla Kuryjera Francuzkiego były redaktor Dziennika: Messager des Chambres, (podczas gdy Messager był za Ministerstwa P. Martignac). Dziennik du Havre twierdzi także, że P. Malitourne (tak się zowie ten Pan) jest korrespondentem paryzkim Gazety powszechnéj.

Wojska inżynijeryi przeznaczone do wyprawy algierskiéj, stojące na załodze w Metz, otrzymały rozkaz wyruszyć w d. 5. Marca.

Z Toulonu donoszą pod d. 26. Lutego: Burmistrze gmin Depart. ujścia Rodanu i Dep. Var zawiadomieni zostali urzędownie o nadejściu następujących pułków, które będą u nich rozłożone: pułk 1szy szwajcarski (Bleulera); pułki linijowéj piechoty: 3ci, 6ty, 14ty, 15ty, 20ty, 21szy, 29ty, 30ty, 34ty, 48my i 49ty; piechoty lekkiéj: 2gi, 3ci i 9ty. Cztery kompanije artyleryi, ośm kompanii inżynijerów, 1500 koni pociągowych i jucznych; 1300 ludzi jazdy i blisko 200 koni dla sztabu. Do tych ludzi przybędzie jeszcze siedm batalijonów piechoty król. gwardyi i cztéry kompanije artyleryi morskiéj.

Ameryka.

Najnowsze wiadomości odebrane w Anglii z Nowego Yorku dochodzą do d. 9. Lut., z których dowiadujemy się, że komitet Izby Reprezentantów przełożył bil do zmniejszenia wielu rubryk dotychczasowéj taryfy.

Gazety Nowo-Yorkskie sięgające do d. 4. Lutego potwierdzają zmianę zaszłą w Mexyku (o któréj już eśmy donieśli), z tym dodatkiem, iż wszystko ukończyło się bez krzywdy osób i ich majątku. — Z Kolumbii donoszą, że Boliwar jest w podróży w stronie północnéj od granic Peru i d. 20. Grudnia spodziewany w Popayan, zkąd ma zamiar udać się niezwłocznie do Bogoty, aby był obecny przy zagajeniu Kongressu przeznaczonem na d. 1. Stycznia.

Gazety Angielskie zawierają wiadomości z Mexyku do d. 26. Grudnia, które w ogólności zgadzają się z doniesieniem z Gazet francuzkich wyjętém względem zdarzeń, które tamże zaszły w skutek powstania przez Jenerała Bustamente kierowanego. W Mexyku mniemano, że Kongres, który się miał zebrać w d. 1. Stycznia, obierze Jenerała Bravo Bravo Prezydentem i że P. Alaman jako Minister skarbu będzie mu dodany. — Zmianę tę, według owych wiadomości, ludzie światli uważają jako ostateczne zwycięztwo przyjaciół porządku i rozumnego rządu.

Dziennik Globe wyraża: „Odebraliśmy list z Kartageny z d. 2. Stycznia, donoszący o nadejściu tamże okrętu Herald z Posłem angielskim, i namieniający o dzielnych środkach Jenerała Mantilla, aby ciągnące z Antioquia i Panamy wojska na granicy Wenezueli zebrać i dalszych rozkazów Libertadora oczekiwać. Potém list ten kończy temi słowy: „Poczta, która właśnie nadchodzi z Bogoty, donosi, że Kongres konstytucyjny, który się w tych dniach w stolicy zbiera, cokolwiekbądź się stanie, ustali rząd bez zamieszania — to jest, zaprowadzi reformę rządu. Dotąd nie widziano w Kolumbii aktu, na którymby był podpis Jenerała Paez, lub do któregoby należał. Przeciwnie w Gazecie Bogockiéj z d. 13. Grudnia ogłoszono jego list do rządu, w którym zdradę Kordowy potępia i w najdobitniejszych wyrazach zaręcza wierność i utrzymanie porządku w Wenezueli. Wiele jest innych listów w mieście, wyrażających to zdanie, że wszystko co zaszło w Wenezueli, pochodziło z nieporozumienia i nie doprowadzi do żadnéj ostateczności.“

W d. 6. Października było w Valparaiso w Chili tak silne trzęsienie ziemi, jak owe w r. 1822. Trwało 20 sekund i zniszczyło wielką liczbę domów. W Valparaiso nikt nie utracił życia, lecz zato zginęło w St. Jago, kilka osób. Wieś Casablanca odległa od St. Jago mil 30, zupełnie została zniszczona.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr polski. — Dziś: po raz drugi: *Chłop panem milijonowym*, czyli: *Dziewica ze świata czarodziejskiego.* Dramat czarodziejski w trzech aktach przez F. Raimunda.

Teatr niemiecki. — Jutro: Na korzyść Józefy Weiss po raz pierwszy i ostatni: *Der Diamantschlange Zaubermacht*, oder: *Das Riesenkind auf Reisen.* Grosse Zauber-Pantomime in 2 Abtheilungen, von Karl Schadetzky.

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest Nr. 13. ROZMAITOŚCI.)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; — Drukiem: Piotra Pillera.